Sažetak

U ovoj knjizi prikazani su rezultati istraživanja obrazaca ponašanja i uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova, provedenog u okviru projekta *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS)*, financiranog sredstvima *NextGenerationEU*. Osnovni cilj istraživanja bio je prikupiti podatke o obrascima ponašanja posjetitelja noćnih klubova i uporabi sredstava ovisnosti u kontekstu noćnog života. Istraživanje je provedeno *in situ*, odnosno anketiranjem u stvarnom okruženju noćnih klubova, na neprobabilističkom uzorku njihovih posjetitelja. Podatci su prikupljeni u noćnim klubovima na području grada Zagreba koji su se razlikovali prema vrsti glazbe i programa koji se u njima izvode. Strukturirani upitnik, primijenjen pomoću tableta, obuhvatio je navike povezane s noćnim izlascima, uporabu duhanskih proizvoda, alkohola, ilegalnih droga, sedativa i novih psihoaktivnih tvari, simptome povezane s uporabom sredstava ovisnosti, spremnost na testiranje droga s ciljem utvrđivanja njihovog sastava te sociodemografska obilježja sudionika. Ispitivana su ranija iskustva uporabe, konzumacija tijekom večeri provođenja istraživanja i namjera daljnje konzumacije iste večeri. Posebna metodološka vrijednost istraživanja jest kombiniranje podataka dobivenih samoiskazom s objektivnim mjerenjem koncentracije alkohola u izdahnutom zraku. Rezultati su pokazali da je među sudionicima široko zastupljena uporaba alkohola, duhanskih proizvoda i ilegalnih droga kako tijekom života i mjeseca koji je prethodio istraživanju tako i tijekom večeri provođenja istraživanja. Kanabis je bio najčešće korištena ilegalna droga tijekom večeri provođenja istraživanja, a slijedili su amfetamini, kokain i ecstasy. Zabilježena je i uporaba novih psihoaktivnih tvari općenito te ketamina i GHB-a. Utvrđene su razlike u obrascima uporabe s obzirom na spol i dob, pri čemu su se osobito istaknule razlike u uporabi pojedinih stimulansa. Sudionici su u prosjeku procjenjivali da je njihova koncentracija alkohola u izdahnutom zraku

nešto viša od izmjerene. Važan javnozdravstveni aspekt istraživanja čine nalazi o poliuporabi sredstava ovisnosti, uključujući kombiniranje alkohola s ilegalnim i novim drogama te kombiniranje više vrsta droga, pri čemu su zabilježene spolne i dobne razlike. Zabilježena su iskustva različitih fizičkih, psihičkih, emocionalnih i kognitivnih simptoma povezanih s uporabom droga. Među sudionicima koji su naveli da koriste droge približno polovica iskazala je spremnost na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti. Ovi nalazi naglašavaju važnost praćenja obrazaca uporabe i poliuporabe sredstava ovisnosti kao i neposrednih zdravstvenih rizika te potrebu za oblikovanjem odgovarajućih intervencija smanjenja šteta. Rezultati prikazani u ovoj publikaciji pridonose razumijevanju obrazaca uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova te pružaju empirijsku osnovu za daljnja istraživanja i razvoj preventivnih i javnozdravstvenih aktivnosti prilagođenih ovom specifičnom okruženju. Publikacija je namijenjena znanstvenicima, stručnjacima, donositeljima odluka te organizacijama koje se bave prevencijom i smanjenjem šteta povezanih s uporabom psihoaktivnih tvari.

Ključne riječi: noćni život, noćni klubovi, *in situ* istraživanje, uporaba sredstava ovisnosti, poliuporaba, koncentracija alkohola u izdahnutom zraku, smanjenje šteta